

НАУКОВЕЦЬ

ЗОРИСЛАВА РОМОВСЬКА НЕ ПРОДАЄ СВОЮ НАУКОВУ СОВІСТЬ

– Ви мріяли стати юристом?

– Моєю юнацькою мрією була медицина. І тільки медицина. Я бачила себе лікарем. Усе решта, так би мовити, стояло осторонь.

– Чому саме медицина?

– Важко сказати. Але мені подобалися кілька осіб, які були лікарями. Я вступала до Івано-Франківського медінституту і до «прохідного» мені не вистачило одного балу. Тож повернулася до рідного Косіва. Працевлаштуватися було практично неможливо. В суді щойно звільнилося місце секретаря судового засідання, яке мені запропонували. Я погодилася.

– А далі?

– На той час працівників суду агітували вступати на юридичний. Я отримала рекомендацію обласного суду й вступила на заочне відділення Львівського університету. Згодом перевелася на стаціонар. Дуже мені хотілося бути у Львові, серед студентства. Робота в суді дала мені певний досвід. Я вже бачила як працюють судді, адвокати, прокурори.

– Не було бажання згодом працювати в суді?

– На «розподілі» в мене був вибір. Під час навчання я була на практиці в обласному суді. І ось на «розподілі» декан Сокуренько запропонував мені лишитися на факультеті, а голова обласного суду Степан Бубик, – йти в судову систему. І так я опинилася в університеті.

– Любов до медицини?

– Вона залишилася. Але так склалася доля... Право, юридична професія – це так само, як і медицина, спосіб допомогти людям, просто в іншому вимірі.

– Чим вам пам'ятна робота у Львівському університеті?

– Мені видається, що я утверджувала еталон викладача. Зі студентами могли бути різні стосунки. І ось я наполегливо пропонувала інший формат: справедливе оцінювання, товариське ставлення

Батько казав пані Зориславі:
«Головне, аби в тебе було усмінене личко»
(Фото: З. Ромовська під час святкування
750-річчя м. Львова)

незалежно від статусу в університеті, вимогливість до себе й загалом демократизм у відносинах зі студентами. Ви знаєте, одного разу я навіть пила зі студентами коньяк на парі.

– Як це було?

– Це було 8 березня. Вечір. Це були заочники. Як тепер пригадую, було заняття з проблеми застосування житлового законодавства. Ми пили каву, коньяк і

цілу пару говорили про правові проблеми. Це була нестандартна поведінка зі студентами.

– Треба мати сміливість таке робити! Це могли й не зрозуміти...

– Ви знаєте, я ніколи за жодних ситуацій, незалежно від «політичної погоди» на дворі не відступала від власних принципів. Так, 9 березня я говорила студентам: «Сьогодні – день народження Шевченка» й ми відзначали це свято. Аби мати змогу говорити таке, я так само говорила: «Сьогодні – день народження Леніна». Але для мене головне було, з-поміж іншого, щоб студенти не забули, якого ми роду.

– Хто з старших колег найбільше вплинув на вас?

– Це професор Матвеев і доцент Савицька.

– Чому?

– Багато чому. Так, у професора Матвеева, який мені багато чого розповідав, було кілька заповідей. Наприклад: «Професор, який пішов у бізнес, перестає бути професором».

– Коли це було сказано?

– На початку 1990-их років. Це, до речі, дуже цікава й актуальна теза, і її треба правильно зрозуміти: професор нехай іде в бізнес, нехай іде в процес, але не продає свою наукову совість. Якщо професор іде в процес і старається, «як окунь на сковорідці», аби та сторона, яку він представляє, виграла справу, але в літературі він дотримується іншої позиції, то він вже не професор.

– Він продає свої знання?

– Ні, він не те, що продає свої знання. Він пристосовується до позиції замовника. Він лукавить.

– А як на вас вплинула Луїза Миколаївна Савицька?

– Були щоденне спілкування, чіткість своєї позиції, абсолютна безстрашність у висловленні своєї точки зору. І це була людина, єдина, думаю, яка на вченій раді відверто висловлювалася. Говорила про сексот на факультеті, інші негативні явища. Мала політичну відвагу. Можливо, тому що «стояла за спиною» чоловіка – професора Сокуренька, який тривалий час був деканом факультету.

– То ви їх вважаєте ідеалами?

– Я їх (професора Матвеева і доцента Савицьку) не ідеалізую. Але це ті два людино-наукових крила, на яких я тримаюся. Крім, звичайно, моїх батьків.

– Чи маєте ви шанс стати зразком для своїх нащадків?

– Пригадую 2002 р., коли я не стала народним депутатом у Львові. В місті велася активна політична діяльність. Було таке, що я фізично боялася. Навіть вивісити прапор своєї партії. За нами слідували. Це було небезпечно. Мій зять казав мені: «Ви не любите своїх онуків, бо наражаєте їх на небезпеку». «Ні», – кажу я – «Люблю».

– Саме тому ви це робите?

– Так.